1. Afschaffen lage tarief Vpb	
Thema	Belasten (inkomen uit) aanmerkelijk belang
Doel	Globaal evenwicht tussen IB-ondernemers, dga's en werknemers

Omschrijving van de maatregel

Het huidige lage tarief voor winst tot en met € 245.000 (€ 395.000 per 2022) van 15% wordt afgeschaft en gelijk aan het algemene Vpb-tarief van 25,8%.

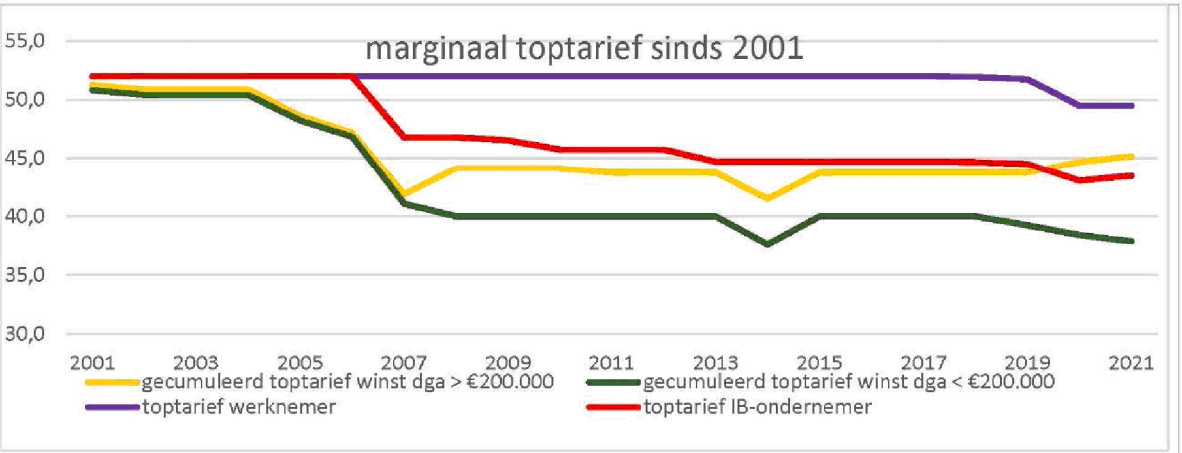
Achtergrond/rationale

- De Vpb kent sinds 1 januari 2000 een tariefopstapje. Dat betekent dat voor lagere belastbare winstbedragen een verlaagd tarief geldt. Bij de invoering van Wet IB 2001 was sprake van een globaal evenwicht tussen een IB-ondernemer, een dga en een werknemer. Het lage vpb-tarief bedroeg 30% en het hoge vpb-tarief 35%. Tussen 2001 en 2021 is het verschil in de (gecumuleerde) marginale tarieven van een IB-ondernemer en een dga enerzijds en dat van een werknemer anderszijds fors toegenomen dankzij opeenvolgende vpb verlagingen en de introductie en verruiming van de MKB-winstvrijsteling.
- In 2021 geldt voor winst tot en met € 245.000 een vpb-tarief van 15% en voor het meerdere een tarief van 25%. Per 2022 bedraagt de schijfgrens voor het lage vpb-tarief € 395.000 en geldt over het meerdere een vpb-tarief van 25,8%.
- Er is geen economische onderbouwing voor een lager Vpb-tarief. Het huidige lage tarief wordt vooral onderbouwd als een tegemoetkoming voor het mkb, maar is geheel ongericht.
- Puur vanuit vestigingsklimaat bezien, zou een hoger tarief voor deze groep logisch zijn: bij hogere winsten speelt de mobiliteit van kapitaal een veel grotere rol.
- Afschaffing is in lijn met het advies van de Studiecommissie Belastingstelsel 2010 (Cie van Weeghel) en de Mirrlees Review die speciale faciliteiten voor kleine ondernemingen afraadt. Ook uit wetenschappelijke hoek wordt dit standpunt gedeeld.[2]
- De Commissie Regulering van werk adviseert een gelijke fiscale behandeling van alle werkenden. Ten aanzien van de dga adviseert de Commissie (het aandeel van de dga in) de winst van de vennootschap onmiddellijk en zo veel mogelijk als arbeidsinkomen te belasten, en de fiscale prikkels rond het vaststellen van het arbeidsinkomen van de dga weg te nemen. De maatregel vermindert deze fiscale prikkels en gaat als neveneffect ook uitstel van belastingheffing tegen
- 97% van de ondernemingen gehouden door dga's hebben winsten tot € 395.000, waardoor het huidige verlaagde tarief zorgt voor een aanzienlijke verlaging van de belastingdruk van de dga. Dit verstoort het globale evenwicht met de werknemer en IB-ondernemer. Onderstaande figuur laat zien dat het verschil tussen de belastingdruk van een werknemer (en dus ook het arbeidsinkomen van een dga) en de belastingdruk van het kapitaalinkomen van een dga in 2021 11,6%-puntbedraagt, terwijl dit verschil in 2001 vrijwel nihil was. Het verlaagde Vpb-tarief (dat sinds 2001 als maar lager is geworden en van toepassing op een steeds groter deel van de winst) draagt in belangrijke mate bij aan dit verschil. Daarnaast zorgt afschaffing van het lage vpb-tarief ervoor dat een groter deel van de winst van de dgas meteen wordt belast wat fiscaal gedreven winstinhouding kan verminderen.

Figuur 2: Ontwikkeling toptarief box 1, toptarief IB-ondernemer, en het gecumuleerde Vpb + box 2 tarief voor kapitaalinkomen dga <= €200.000 en > €200.000[3]

[2] Zie bijvoorbeeld C.A. de Kam en C.L.J. Caminada, (2010), Belastingen als instrument voor inkomenspolitiek of B. Jacobs: Een economische analyse van een optimaal belastingstelsel voor Nederland (2010).

[3] Vanaf 2021 is de schijfgrens van het opstaptarief in de Vpb verhoogt naar €245.000, in 2022 wordt deze verder verhoogd naar €395.000. Ten behoeve van de eenvoud is in de tabel gerekend met een schijfgrens van €200.000.

Effecten	
Economie	Afschaffing van het lage Vpb-tarief leidt tot een neutraler en minder verstorend belastingstelsel. Door afschaffing van het lage Vpb-tarief wordt de belastingdruk tussen het arbeidsinkomen en het kapitaalinkomen van een aanmerkelijkbelanghouder meer in evenwicht gebracht. Tevens leidt afschaffen van het lage vpb-tarief tot minder fiscaal gedreven uitstel van belastingbetaling. Deze gevolgen zijn in lijn met het advies van de Commissie Regulering van werk. Afschaffing van het lage vpb-tarief zal de belastingdruk op het winstinkomen van vennootschappen verhogen, wat een negatief effect kan hebben op investeringen.
Begroting	De budgettaire opbrengst bedraagt € 4,014 miljard structureel vanaf moment van invoering
Overig	-
Uitvoeringsaspecten	De maatregel betreft een vereenvoudiging van de heffingstructuur. Er kan tijdelijk extra aandacht van toezicht nodig zijn voor inzet van belastingplichtigen om winsten naar voren te halen naar het laatste jaar waarin het lage Vpb-tarief nog van toepassing is. De maatregel betreft een eenvoudige structuurwijziging

Verlagen schijfgrens lage tarief Vpb	
Thema	Belasten (inkomen uit) aanmerkelijk belang
Doel	Globaal evenwicht tussen IB-ondernemers, dga's en werknemers

Omschrijving van de maatregel

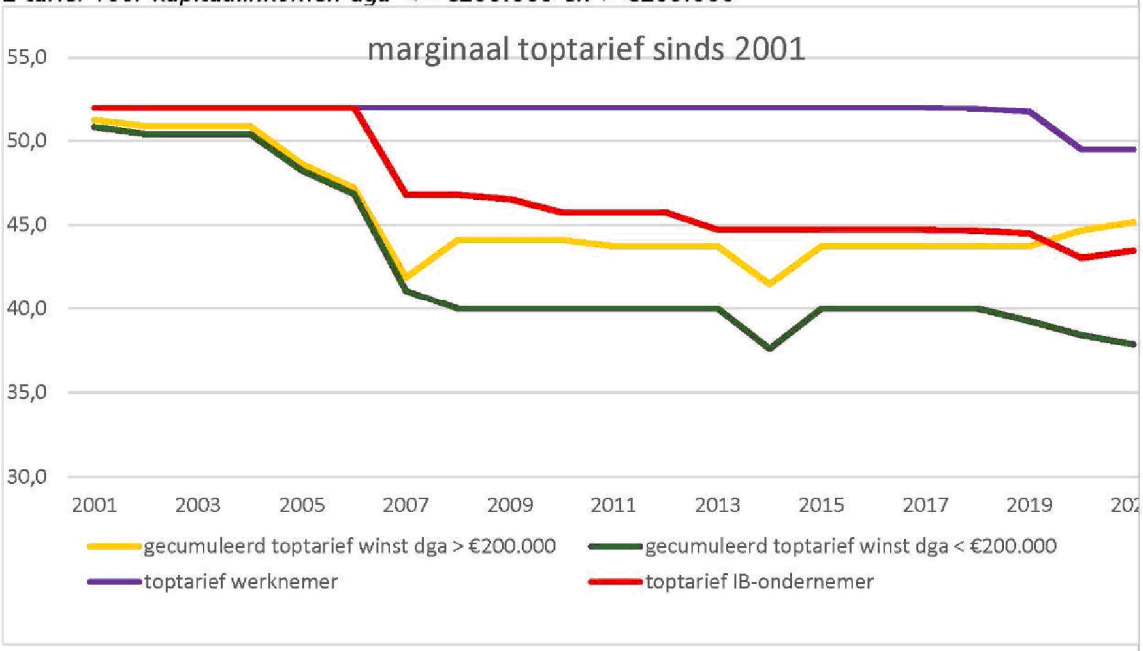
De huidige schijfgrens van lage tarief voor winst tot en met € 245.000 (€ 395.000 per 2022) wordt verlaagd naar € 200.000, € 100.000 respectievelijk € 50.000.

Achtergrond/rationale

- De Vpb kent sinds 1 januari 2000 een tariefopstapje. Dat betekent dat voor lagere belastbare winstbedragen een verlaagd tarief geldt. Bij de invoering van Wet IB 2001 was sprake van een globaal evenwicht tussen een IB-ondernemer, een dga en een werknemer. Het lage vpb-tarief bedroeg 30% en het hoge Vpb-tarief 35%. Tussen 2001 en 2021 is het verschil in de (gecumuleerde) marginale tarieven van een IB-ondernemer en een dga enerzijds en dat van een werknemer anderszijds fors toegenomen dankzij opeenvolgende vpb verlagingen en de introductie en verruiming van de MKB-winstvrijsteling.
- In 2021 geldt voor winst tot en met € 245.000 een vpb-tarief van 15% en voor het meerdere een tarief van 25%. Per 2022 bedraagt de schijfgrens voor het lage vpb-tarief € 395.000 en geldt over het meerdere een vpb-tarief van 25,8%.
- Er is geen economische onderbouwing voor een lager Vpb-tarief. Het huidige lage tarief bij een steeds hogere schijfgrens wordt vooral onderbouwd als een tegemoetkoming voor het mkb, maar is geheel ongericht.
- Puur vanuit vestigingsklimaat bezien, zou een hoger tarief voor deze groep logisch zijn: bij hogere winsten speelt de mobiliteit van kapitaal een veel grotere rol.
- Een forse verlaging van de schijfgrens van €395.000 is in lijn met het advies van de Studiecommissie Belastingstelsel 2010 (Cie van Weeghel) en de Mirrlees Review die speciale faciliteiten voor kleine ondernemingen afraadt. Ook uit wetenschappelijke hoek wordt dit standpunt gedeeld.[4]
- De Commissie Regulering van werk adviseert een gelijke fiscale behandeling van alle werkenden. Ten aanzien van de dga adviseert de Commissie (het aandeel van de dga in) de winst van de vennootschap onmiddellijk en zo veel mogelijk als arbeidsinkomen te belasten, en de fiscale prikkels rond het vaststellen van het arbeidsinkomen van de dga weg te nemen. De maatregel vermindert deze fiscale prikkels en gaat als neveneffect ook uitstel van belastingheffing tegen
- 97% van de ondernemingen gehouden door dga's hebben winsten tot € 395.000, waardoor het huidige verlaagde tarief zorgt voor een aanzienlijke verlaging van de belastingdruk van de dga. Dit verstoort het globale evenwicht met de werknemer en IB-ondernemer. Onderstaande figuur laat zien dat het verschil tussen de belastingdruk van een werknemer (en dus ook het arbeidsinkomen van een dga) en de belastingdruk van het kapitaalinkomen van een dga in 2021 11,6%-puntbedraagt, terwijl dit verschil in 2001 vrijwel nihil was. Het verlaagde Vpb-tarief (dat sinds 2001 als maar lager is geworden en van toepassing op een steeds groter deel van de winst) draagt in belangrijke mate bij aan dit verschil. Een verlaging van de schijfgrens van het lage Vpb-tarief zorgt ervoor dat een groter deel van de winst van de dga's meteen wordt belast wat fiscaal gedreven winstinhouding kan verminderen.

[4] Zie bijvoorbeeld C.A. de Kam en C.L.J. Caminada, (2010), Belastingen als instrument voor inkomenspolitiek of B. Jacobs: Een economische analyse van een optimaal belastingstelsel voor Nederland (2010).

Figuur 2: Ontwikkeling toptarief box 1, toptarief IB-ondernemer, en het gecumuleerde Vpb + box 2 tarief voor kapitaalinkomen dga <= €200.000 en > €200.000[5]

Effecten	
Economie	Verlaging van de schijfgrens van het lage Vpb-tarief leidt tot een neutraler en minder verstorend belastingstelsel. Door verlaging van de schijfgrens wordt de belastingdruk tussen het arbeidsinkomen en het kapitaalinkomen van een aanmerkelijkbelanghouder meer in evenwicht gebracht. Tevens leidt dit tot minder fiscaal gedreven uitstel van belastingbetaling. Deze gevolgen zijn in lijn met het advies van de Commissie Regulering van werk. De maatregel verhoogt de belastingdruk op het winstinkomen van vennootschappen, wat een beperkt negatief effect kan hebben op investeringen
Begroting	**Budgettaire opbrengst in € miljoen**

Budgettair	2022	2023	2024	2025	Structureel
Schijfgrens naar 50.000	2.733	2.738	2.805	2.943	2.733
Schijfgrens naar 100.000	2.022	2.025	2.075	2.171	2.022
Schijfgrens naar 200.000	1.011	1.012	1.037	1.085	1.011

Overig	-
Uitvoeringsaspecten	De maatregel betreft een parameterwijziging Er kan tijdelijk extra aandacht van toezicht nodig zijn voor inzet van belastingplichtigen om winsten naar voren te halen naar het laatste jaar waarin de huidige schrijfgrens nog van toepassing is. De maatregel betreft een eenvoudige structuurwijziging

[5] Vanaf 2021 is de schijfgrens van het opstaptarief in de Vpb verhoogt naar €245.000, in 2022 wordt deze verder verhoogd naar €395.000. Ten behoeve van de eenvoud is in de tabel gerekend met een schijfgrens van €200.000.

Verlagen schijfgrens lage Vpb-tarief naar € 200.000 en verhogen tarief naar 20%	
Thema	Belasten (inkomen uit) aanmerkelijk belang
Doel	Globaal evenwicht tussen IB-ondernemers, dga's en werknemers

Omschrijving van de maatregel

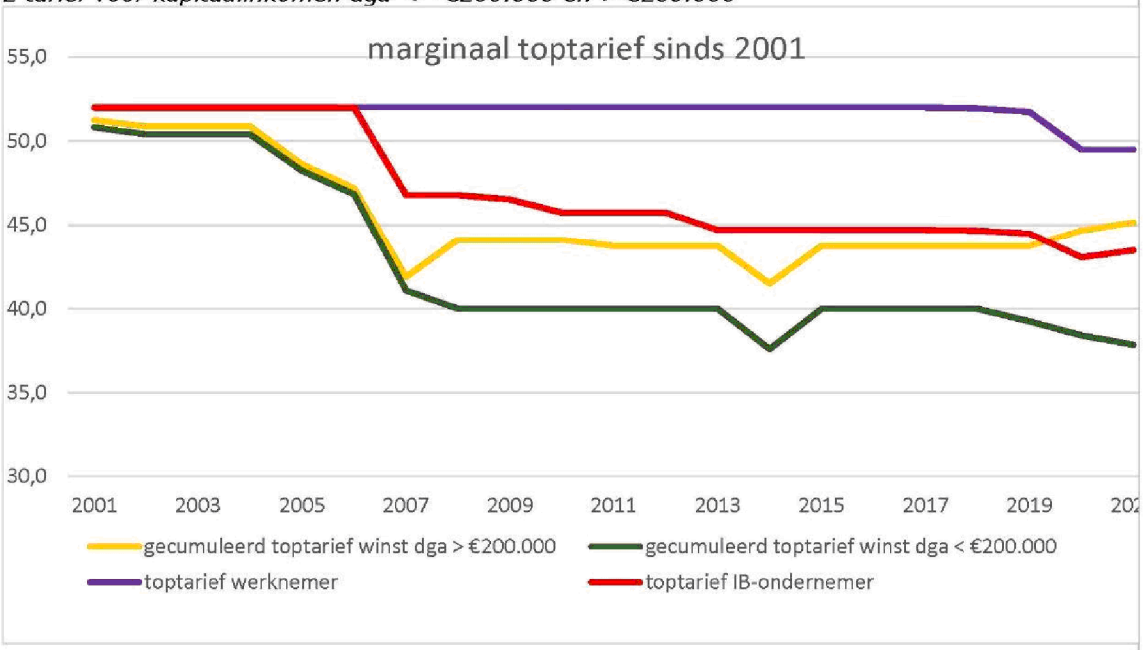
De huidige schijfgrens van lage tarief voor winst tot en met € 245.000 (€ 395.000 per 2022) wordt verlaagd naar € 200.000. Het lage Vpb-tarief wordt verhoogd van 15% naar 20%. Hiermee zijn de Vpb tarieven en schijfgrens van het lage Vpb tarief weer terug op de niveaus zoals die gold in de periode 2011-2018.

Achtergrond/rationale

- De Vpb kent sinds 1 januari 2000 een tariefopstapje. Dat betekent dat voor lagere belastbare winstbedragen een verlaagd tarief geldt. Bij de invoering van Wet IB 2001 was sprake van een globaal evenwicht tussen een IB-ondernemer, een dga en een werknemer. Het lage vpb-tarief bedroeg 30% en het hoge Vpb-tarief 35%. Tussen 2001 en 2021 is het verschil in de (gecumuleerde) marginale tarieven van een IB-ondernemer en een dga enerzijds en dat van een werknemer anderszijds fors toegenomen dankzij opeenvolgende vpb verlagingen en de introductie en verruiming van de MKB-winstvrijsteling.
- In 2021 geldt voor winst tot en met € 245.000 een vpb-tarief van 15% en voor het meerdere een tarief van 25%. Per 2022 bedraagt de schijfgrens voor het lage vpb-tarief € 395.000 en geldt over het meerdere een vpb-tarief van 25,8%.
- Er is geen economische onderbouwing voor een lager Vpb-tarief. Het huidige lage tarief bij een steeds hogere schijfgrens wordt vooral onderbouwd als een tegemoetkoming voor het mkb, maar is geheel ongericht.
- Puur vanuit vestigingsklimaat bezien, zou een hoger tarief voor deze groep logisch zijn: bij hogere winsten speelt de mobiliteit van kapitaal een veel grotere rol.
- Een forse verlaging van de schijfgrens van €395.000 is in lijn met het advies van de Studiecommissie Belastingstelsel 2010 (Cie van Weeghel) en de Mirrlees Review die speciale faciliteiten voor kleine ondernemingen afraadt. Ook uit wetenschappelijke hoek wordt dit standpunt gedeeld.[6]
- De Commissie Regulering van werk adviseert een gelijke fiscale behandeling van alle werkenden. Ten aanzien van de dga adviseert de Commissie (het aandeel van de dga in) de winst van de vennootschap onmiddellijk en zo veel mogelijk als arbeidsinkomen te belasten, en de fiscale prikkels rond het vaststellen van het arbeidsinkomen van de dga weg te nemen. De maatregel vermindert deze fiscale prikkels en gaat als neveneffect ook uitstel van belastingheffing tegen
- 97% van de ondernemingen gehouden door dga's hebben winsten tot € 395.000, waardoor het huidige verlaagde tarief zorgt voor een aanzienlijke verlaging van de belastingdruk van de dga. Dit verstoort het globale evenwicht met de werknemer en IB-ondernemer. Onderstaande figuur laat zien dat het verschil tussen de belastingdruk van een werknemer (en dus ook het arbeidsinkomen van een dga) en de belastingdruk van het kapitaalinkomen van een dga in 2021 11,6%-puntbedraagt, terwijl dit verschil in 2001 vrijwel nihil was. Het verlaagde Vpb-tarief (dat sinds 2001 als maar lager is geworden en van toepassing op een steeds groter deel van de winst) draagt in belangrijke mate bij aan dit verschil. Een verlaging van de schijfgrens van het lage Vpb-tarief zorgt ervoor dat een groter deel van de winst van de dga's meteen wordt belast wat fiscaal gedreven winstinhouding kan verminderen.

[6] Zie bijvoorbeeld C.A. de Kam en C.L.J. Caminada, (2010), Belastingen als instrument voor inkomenspolitiek of B. Jacobs: Een economische analyse van een optimaal belastingstelsel voor Nederland (2010).

Figuur 2: Ontwikkeling toptarief box 1, toptarief IB-ondernemer, en het gecumuleerde Vpb + box 2 tarief voor kapitaalinkomen dga <= €200.000 en > €200.000[7]

Effecten	
Economie	Verlaging van de schijfgrens van het lage Vpb-tarief leidt tot een neutraler en minder verstorend belastingstelsel. Door verlaging van de schijfgrens wordt de belastingdruk tussen het arbeidsinkomen en het kapitaalinkomen van een aanmerkelijkbelanghouder meer in evenwicht gebracht. Tevens leidt dit tot minder fiscaal gedreven uitstel van belastingbetaling. Deze gevolgen zijn in lijn met het advies van de Commissie Regulering van werk. De maatregel verhoogt de belastingdruk op het winstinkomen van vennootschappen, wat een beperkt negatief effect kan hebben op investeringen
Begroting	**Budgettaire opbrengst in € miljoen** 2022: 2.598 | 2023: 2.602 | 2024: 2.666 | 2025: 2.789 | Structureel: 2.598 Budgettaire opbrengst
Overig	-
Uitvoeringsaspecten	De maatregel betreft een parameterwijzigiging Er kan tijdelijk extra aandacht van toezicht nodig zijn voor inzet van belastingplichtigen om winsten naar voren te halen naar het laatste jaar waarin de huidige schrijfgrens nog van toepassing is. De maatregel betreft een eenvoudige structuurwijziging

[7] Vanaf 2021 is de schijfgrens van het opstaptarief in de Vpb verhoogt naar €245.000, in 2022 wordt deze verder verhoogd naar €395.000. Ten behoeve van de eenvoud is in de tabel gerekend met een schijfgrens van €200.000.

Versobering uitzondering van eigenwoningschulden van het wetsvoorstel excessief lenen bij eigen vennootschap	
Thema	Belasten (inkomen uit) aanmerkelijk belang
Doel	Voorkomen belastinguitstel in box 2 / Globaal evenwicht box 1 en box 2
Omschrijving van de maatregel	
Leningen bij de eigen vennootschap worden (na invoering van het wetsvoorstel excessief lenen bij de eigen vennootschap) belast met box 2-heffing voor zover het leenbedrag een bepaalde grens overstijgt. Eigenwoningschulden bij de eigen vennootschap worden uitgezonderd tot een waarde van € 1.110.000.	
Achtergrond/rationale	
• In het huidige wetsvoorstel excessief lenen bij de eigen vennootschap worden eigenwoningschulden uitgezonderd. Deze uitzondering wordt versoberd. Eigenwoningschulden worden uitgezonderd tot € 1.110.000 (een koppeling wordt gemaakt met de hoogste eigenwoningwaarde voor de berekening van het eigenwoningforfait zoals beschreven in artikel 3.112 Wet IB 2001). • De maatregel ziet binnen de grenzen op alle soorten eigenwoningschulden. Ook schulden die aan zakelijke voorwaarden voldoen, schulden waarbij met een zakelijke rente wordt gerekend en schulden waarbij voldoende zekerheid wordt gesteld ten opzichte van de terugbetaling, worden getroffen door de maatregel. • De Commissie Regulering van werk adviseert een gelijke fiscale behandeling van alle werkenden. Ten aanzien van de dga adviseert de Commissie (het aandeel van de dga in) de winst van de vennootschap onmiddellijk en zo veel mogelijk als arbeidsinkomen te belasten. De maatregel gaat uitstel van belastingheffing tegen.	
Effecten	
Economie	• Door leningen boven een bepaalde grens te belasten als dividenduitkering wordt voorkomen dat de dga belastingvrij zijn draagkracht kan vergroten. Dit draagt bij aan een neutraler en minder verstorend belastingstelsel (IB-ondernemer vs. ab-houder vs. werknemer). Dit is in lijn met het advies van de Commissie Regulering van werk. • Voor bestaande schulden van dga's geldt dat deze afgelost dienen te worden tot € 500.000 (grens huidig wetsvoorstel) om niet belast te worden als voordeel uit ab. Dit vereist herfinanciering bij banken of uitkering van door de vennootschap opgebouwde winstreserves. • Lenen voor de eigen woning blijft mogelijk tot de grens van € 1.110.000. Gevolgen voor eigenwoningbezit zijn daarmee vermoedelijk gering.
Begroting	De lastenrelevante budgettaire opbrengst van deze maatregel is nihil. Er zullen positieve kaseffecten optreden in 2022 en 2023 met een evenredige kasderving in de jaren daarna. De structurele budgettaire opbrengst is nihil.
Overig	-
Uitvoeringsaspecten	• Complexiteit neemt toe. Uitzonderingen nemen echter nauwelijks toe (kleine doelgroep). • Verbetering van de handhaafbaarheid wordt verwacht door het opnemen van een harde grens, of dat er ten opzichte van de bestaande situatie niet of nauwelijks een wijziging van de handhaafbaarheid optreedt. • Aanpassing in systemen is beperkt complex en betreft een structuuraanpassing voor de Inkomensheffing.

Verlagen van de schuldengrens in het wetsvoorstel excessief lenen bij eigen vennootschap naar € 17.500	
Thema	Belasten (inkomen uit) aanmerkelijk belang
Doel	Voorkomen belastinguitstel in box 2 / Globaal evenwicht box 1 en box 2

Omschrijving van de maatregel

In het wetsvoorstel worden schulden bij de eigen vennootschap belast met box 2-heffing voor het gedeelte dat € 500.000 overstijgt. De EWS is daarbij uitgezonderd. Deze grens kan (inclusief EWS) worden verlaagd tot maximaal € 17.500 om uitstel van belastingheffing in box 2 tegen te gaan.

Achtergrond/rationale

- Een verschil tussen box 1-ondernemers en box 2-ondernemers is dat box 2-ondernemers (een deel van de) belasting pas betalen als zij winsten daadwerkelijk realiseren. De belastingheffing in box 1 en de Vpb wordt jaarlijks betaald, terwijl de belastingheffing in box 2 pas plaatsvindt bij de uitdeling van dividend of vervreemding van de aandelen.
- Door middel van het aangaan van een lening bij de eigen vennootschap is het voor de dga mogelijk te beschikken over middelen uit de vennootschap zonder hierover belasting in box 2 te betalen.
- De Commissie Regulering van werk adviseert een gelijke fiscale behandeling van alle werkenden. Ten aanzien van de dga adviseert de Commissie (het aandeel van de dga in) de winst van de vennootschap onmiddellijk en zo veel mogelijk als arbeidsinkomen te belasten. De maatregel gaat uitstel van belastingheffing tegen.
- De totale uitstaande schuld van dga's aan de eigen bv bedraagt circa 62,4 miljard (2018).
- Lenen van de eigen bv draagt niet bij aan de investeringscapaciteit of liquiditeitspositie van de onderneming. Het is daarmee zeer aannemelijk dat uitstel van belastingheffing het belangrijkste motief vormt bij dergelijke leningen. Het is onwenselijk deze vorm van arbitrage te faciliteren. Daarnaast is er een risico op afstel van belastingheffing, wanneer de schuld niet meer kan worden terugbetaald.
- Met het wetsvoorstel excessief lenen bij eigen vennootschap wordt het fiscale voordeel op leningen boven € 17.500 weggenomen. Hiermee komt de fiscale behandeling van de dga dichter in de buurt van de behandeling van de IB-ondernemer. Door schulden (voor zover hoger dan € 17.500) aan te merken als (fictief) box 2-inkomen wordt deze vorm van belastinguitstel ontmoedigd.
- Een aansluiting bij een grens van € 17.500 sluit aan bij het huidige fiscale stelsel. Momenteel is namelijk door de staatssecretaris[8] goedgekeurd dat over rekeningcourantschulden en –vorderingen geen rente hoeft worden berekend zover deze het gehele jaar onder € 17.500 blijven. Ook wordt de schuld tot dit bedrag niet als verplichting in aanmerking genomen in box 3.
- De maatregel ziet op alle soorten schulden. Ook schulden die aan zakelijke voorwaarden voldoen, schulden waarbij met een zakelijke rente wordt gerekend en schulden waarbij voldoende zekerheid wordt gesteld ten opzichte van de terugbetaling, worden getroffen door de maatregel.
- Voor bestaande schulden van dga's geldt dat deze afgelost dienen te worden om niet belast te worden als voordeel uit ab. Dit vereist herfinanciering bij banken of uitkering van door de vennootschap opgebouwde winstreserves. Door maatregel tijdig aan te kondigen wordt de tijd gegeven de schuld af te lossen dan wel te herfinancieren.

Effecten

Economie	Door leningen boven een bepaalde grens te belasten als dividenduitkering wordt voorkomen dat de dga belastingvrij zijn draagkracht kan vergroten. Dit draagt bij aan een neutraler en minder verstorend belastingstelsel (IB-ondernemer vs. ab-houder vs.

[8] https://wetten.overheid.nl/BWBR0034892/2014-03-12

	werknemer). Dit is in lijn met het advies van de Commissie Regulering van werk.
Begroting	De lastenrelevante budgettaire opbrengst bedraagt € 40 miljoen structureel vanaf moment van invoering. Er zijn daarbij forse kasschuiven te verwachten. Ruim € 2 miljard aan kasopbrengsten in het jaar van invoering en eenzelfde kasopbrengst in het jaar daarna. Vervolgens is er een evenredige kasderving van ruim € 4 miljard in de jaren daarop.
Overig	-
Uitvoeringsaspecten	• Voorstel draagt bij aan complexiteitsreductie. Eenduidigheid wordt vergroot en uitzonderingen in de regeling worden verminderd. • Significante verbetering van de handhaafbaarheid wordt verwacht. De inspecteur kan de toetsing van fiscale kwalificatie voorts achterwege laten aangezien de rekeningcourant boven de € 17.500 op grond van de maatregel in de heffing wordt betrokken. • Aanpassing in systemen is beperkt complex en betreft een structuuraanpassing voor de Inkomensheffing.

Nieuwe eigenwoningschulden vallen onder wetsvoorstel excessief lenen bij eigen vennootschap	
Thema	Belasten (inkomen uit) aanmerkelijk belang
Doel	Voorkomen belastinguitstel in box 2 / Globaal evenwicht box 1 en box 2
Omschrijving van de maatregel	
Op grond van het wetsvoorstel excessief lenen bij eigen vennootschap worden alle schulden boven de grens van € 500.000 belast met inkomstenbelasting in box 2. Schulden die kwalificeren als eigenwoningschuld voor de eigenwoningregeling worden in het wetsvoorstel volledig uitgezonderd. Dit kan worden versoberd, waardoor de uitzondering alleen nog van toepassing is op bestaande eigenwoningschulden, en niet meer op nieuwe eigenwoningschulden.	
Achtergrond/rationale	
• Een verschil tussen box 1-ondernemers en box 2-ondernemers is dat box 2-ondernemers (een deel van de) belasting pas betalen als zij winsten daadwerkelijk realiseren. De belastingheffing in box 1 en de Vpb wordt jaarlijks betaald, terwijl de belastingheffing in box 2 pas plaatsvindt bij de uitdeling van dividend of vervreemding van de aandelen. • Door middel van het aangaan van een lening bij de eigen vennootschap is het voor de dga mogelijk te beschikken over middelen uit de vennootschap zonder hierover belasting in box 2 te betalen. • De Commissie Regulering van werk adviseert een gelijke fiscale behandeling van alle werkenden. Ten aanzien van de dga adviseert de Commissie (het aandeel van de dga in) de winst van de vennootschap onmiddellijk en zo veel mogelijk als arbeidsinkomen te belasten. De maatregel gaat uitstel van belastingheffing tegen. • Lenen van de eigen bv draagt niet bij aan de investeringscapaciteit of liquiditeitspositie van de onderneming. Het is daarmee zeer aannemelijk dat uitstel van belastingheffing het belangrijkste motief vormt bij dergelijke leningen. Het is onwenselijk deze vorm van arbitrage te faciliteren. Daarnaast is er een risico op afstel van belastingheffing, wanneer de schuld niet meer kan worden terugbetaald. • Door alle schulden boven de grens van € 500.000 aan te merken als (fictief) box 2-inkomen wordt deze vorm van belastinguitstel beperkt in het huidige wetsvoorstel. In de onderhavige maatregel wordt de uitzondering in het huidige wetsvoorstel voor eigenwoningschuld beperkt tot *bestaande* eigenwoningschulden. Nieuwe eigenwoningschulden worden niet meer uitgezonderd. Een woning kan dan niet langer onbelast worden gefinancierd vanuit de eigen vennootschap. • De maatregel ziet binnen de grenzen op alle soorten schulden. Ook schulden die aan zakelijke voorwaarden voldoen, schulden waarbij met een zakelijke rente wordt gerekend en schulden waarbij voldoende zekerheid wordt gesteld ten opzichte van de terugbetaling, worden getroffen door de maatregel. • De maatregel sluit aan bij de analyse zoals gemaakt in de bouwstenen waar het brede begrip uitstel van belastingheffing als aandachtspunt binnen box 2 is geformuleerd.	
Effecten	
Economie	Door leningen boven een bepaalde grens te belasten als dividenduitkering wordt voorkomen dat de dga belastingvrij zijn draagkracht kan vergroten. Dit draagt bij aan een neutraler en minder verstorend belastingstelsel (IB-ondernemer vs. ab-houder vs. werknemer). Dit is in lijn met het advies van de Commissie Regulering van werk.
Begroting	De lastenrelevante budgettaire opbrengst bedraagt € 5 miljoen structureel vanaf moment van invoering. Er zijn daarbij kasschuiven te verwachten. Circa € 450 miljoen aan kasopbrengsten verdeeld over de eerste 2 jaren van invoering en een evenredige kasderving in de jaren erna.
Overig	-
Uitvoeringsaspecten	• In beginsel leidt dit tot vereenvoudiging, want minder uitzonderingen. De tweedeling, bestaande en nieuwe eigenwoningschulden, maakt het toezicht beperkt bewerkelijker.

	• Verbetering van de handhaafbaarheid wordt verwacht door het opnemen van een nieuwe beperking, of dat er ten opzichte van de bestaande situatie niet of nauwelijks een wijziging van de handhaafbaarheid optreedt. • Aanpassing in systemen is beperkt complex en betreft een structuuraanpassing voor en Inkomensheffing.

<table>
<tr><th colspan="2">Afschaffing DSR voor het aanmerkelijk belang in de IB voor vererving en schenking</th></tr>
<tr><td>Thema</td><td>Belasten (inkomen uit) aanmerkelijk belang</td></tr>
<tr><td>Doel</td><td>Voorkomen belastinguitstel in box 2</td></tr>
<tr><td colspan="2">Omschrijving van de maatregel</td></tr>
<tr><td colspan="2">Afschaffing van de doorschuifregelingen voor het aanmerkelijk belang voor vererving en schenking.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Achtergrond/rationale</td></tr>
<tr><td colspan="2">• De doorschuifregelingen (DSR) in de aanmerkelijkbelangsffeer regelen dat bij overdracht van een onderneming, onder voorwaarden, geen inkomstenbelasting over de vervreemdingswinst verschuldigd is. De verkrijgingsprijs van de aandelen (als grondslag van de belastingclaim) wordt dan doorgeschoven naar de verkrijger.
Voor de faciliteiten voor schenking en verereving geldt een aanvullende eis dat een reële onderneming wordt gedreven. Het doel van de DSR is dan ook te voorkomen dat verschuldigde belasting reële bedrijfsopvolgingen, al dan niet via een vennootschap, in de weg staan.
• Met name bij het drijven van een onderneming via een vennootschap leidt de DSR tot knelpunten. De systematiek omtrent inkomstenbelasting in box 2 moedigt reeds uitstel van winstuitdeling (en dus inkomstenbelastingbelasting) van de vennootschap aan de ab-houder aan en faciliteert deze. Middels de DSR is het mogelijk winstuitdeling (en dus inkomstenbelasting) uit te stellen 'tot in het oneindige'.
• Door faciliteiten met betrekking tot het doorschuiven af te schaffen of door faciliteiten te beperken die uitstel of de kans op afstel van heffing bevorderen, is oneindig uitstel van belastingheffing in box 2 niet meer mogelijk omdat bij overdracht afgerekend wordt.
• De invorderingswet biedt reeds een (rentedragende) faciliteit om acute belastingheffing te voorkomen daar waar dit tot reële problemen leidt.[9] Eventueel kan gekeken worden naar een ruimere betalingsregeling.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Effecten</td></tr>
<tr><td>Economie</td><td>Bij overdracht van ondernemingen moet belasting betaald worden door de overdrager over de vervreemdingswinst, in plaats van dat deze doorgeschoven wordt. De bestaande betalingsfaciliteit in de invorderingswet betekent dat ondernemingen niet hoeven te staken als gevolg van onvoldoende liquide uitgangssituatie, eventueel kan dit verruimd worden. Het feitelijk gevolg voor succesvolle overdrachten is daarmee vermoedelijk beperkt.</td></tr>
<tr><td>Begroting</td><td>De budgettaire opbrengst in € miljoen
<table><tr><th>2022</th><th>2023</th><th>2024</th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>struc</th></tr><tr><td>27</td><td>30</td><td>32</td><td>35</td><td>38</td><td>41</td><td>80</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Overig</td><td>Vanwege grote overeenkomstigheid in doel en uitvoering ligt het voor de hand de DSR in samenhang met de BOR te herzien. De evaluatie van de BOR wordt naar verwachting eind 2021 afgerond.</td></tr>
<tr><td>Uitvoeringsaspecten</td><td>• Met de DSR gaan forse uitvoeringskosten gepaard. Deze zien met name op het lastig te maken onderscheid tussen beleggingsvermogen (kwalificeert niet) en ondernemingsvermogen (kwalificeert wel) en op handhaving van de voorwaarden. De maatregel betreft een sterke vereenvoudiging omdat de positie van ondernemingsvermogen in de schenk- en erfbelasting in de meerderheid van de gevallen gelijk wordt getrokken met dat van overig vermogen. Daarmee hoeft in veel gevallen niet langer gehandhaafd te worden op complexe voorwaarden.
• De voorgestelde maatregel maakt het stelsel fraudebestendiger en beter handhaafbaar.</td></tr>
</table>

[9] Artikel 25, elfde tot en met dertiende lid, Invorderingswet 1990.

Afschaffen doelmatigheidsmarge gebruikelijk loon	
Thema	Belasten (inkomen uit) aanmerkelijk belang
Doel	Globaal evenwicht tussen IB-ondernemers, dga's en werknemers

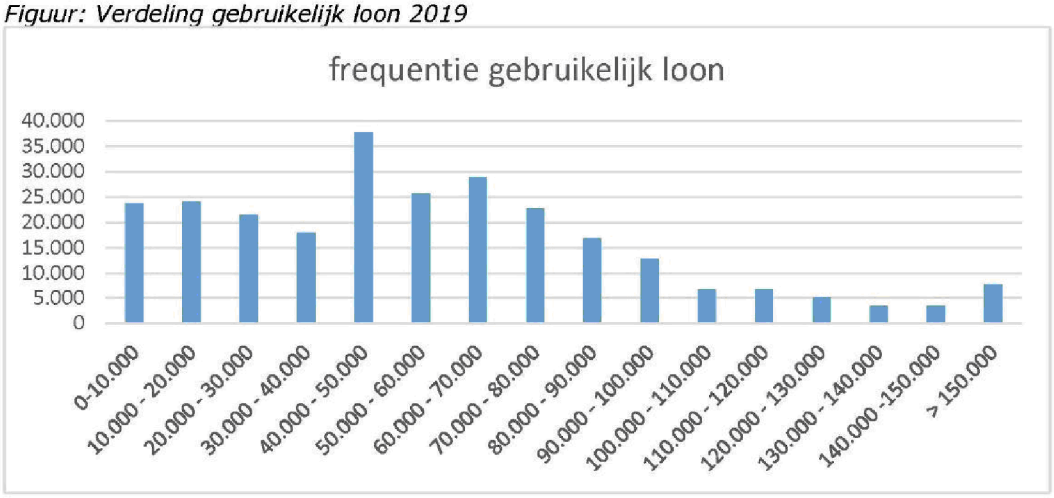
Omschrijving van de maatregel

Het afschaffen van de doelmatigheidsmarge in de gebruikelijkloonregeling verkleint het voordeel voor de directeur-grootaandeelhouder (dga) en zorgt voor (meer) neutraliteit in het belastingstelsel. Een groter deel van het inkomen valt onder de progressieve heffing van box 1, waardoor voor dat bedrag ook geen uitstel van belastingheffing mogelijk is.

Achtergrond/rationale

- Het inkomen van een dga bestaat uit zowel een arbeidscomponent als een kapitaalcomponent. Aangezien het arbeidsinkomen hoger wordt belast dan het kapitaalinkomen (vpb + box 2), hebben dga's een prikkel om het arbeidsinkomen zo laag mogelijk vast te stellen. Een dga heeft met zijn vennootschap binnen box 2 bovendien de mogelijkheid om winst niet uit te keren en daarmee mogelijkheid tot uitstel van de belastingheffing (box 2).
- Daarom is het van belang dat er een inschatting wordt gemaakt van het arbeidsdeel van de dga, wat in Nederland gebeurt middels de gebruikelijkloonregeling.
- De gebruikelijkloonregeling is een fiscale fictie die ervoor zorgt dat personen die een bv of andere rechtspersoon 'bezitten' en daar voor werken, verdiensten hebben die onder de inkomstenbelasting vallen.
- De gebruikelijkloonregeling is van oudsher gericht op het fiscaal in aanmerking te nemen loon van een aanmerkelijkbelanghouder minimaal vast te stellen op het loon dat normaal is voor het niveau en de duur van zijn arbeid. Omdat een zakelijk loon niet op de euro nauwkeurig is vast te stellen en in de praktijk altijd veel discussie is over wat gebruikelijk is, wordt het loon van de dga in beginsel gesteld op het hoogste van de volgende bedragen:
  a. 75% van het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking:
  b. het hoogste loon van de andere werknemers die in dienst zijn van het hiervoor genoemde lichaam:
  c. € 47.000 (bedrag 2021)
- De doelmatigheidsmarge kan echter niet tot gevolg hebben dat het loon op een lager bedrag wordt gesteld dan € 47.000.
- Er is geen beleidsmatige reden om het (theoretische) inkomen uit arbeid van dga's lager te belasten dan dat van een gewone werknemer. Ook vanuit het oogpunt van draagkracht is dit verschil onwenselijk.
- In de praktijk functioneert de doelmatigheidsmarge niet. Het verlaagt enkel de grens waar de discussies over gaan. De doelmatigheidsmarge komt in de jurisprudentie ook vrijwel niet voor.
- Het afschaffen van de doelmatigheidsmarge betekent dat het bedrag onder a. "het loon van de meest vergelijkbare dienstbetrekking" wordt. Hierdoor zal het loon van de dga over het algemeen hoger vastgesteld worden, waardoor ook minder winst kan worden ingehouden. Daardoor draagt de maatregel ook indirect bij aan een vermindering van fiscaal gedreven uitstel bij de dga.
- De Commissie Regulering van werk adviseert een gelijke fiscale behandeling van alle werkenden. Ten aanzien van de dga adviseert de Commissie (het aandeel van de dga in) de winst van de vennootschap onmiddellijk en zo veel mogelijk als arbeidsinkomen te belasten, en de fiscale prikkels rond het vaststellen van het arbeidsinkomen van de dga weg te nemen. De maatregel leidt in het algemeen tot een hoger vastgesteld loon van de dga en gaat als neveneffect ook uitstel van belastingheffing tegen.

Figuur: Verdeling gebruikelijk loon 2019

Effecten	
Economie	De doelmatigheidsmarge zorgt ervoor dat het arbeidsdeel van het inkomen van de dga naar verwachting te laag wordt vastgesteld. Dit werkt fiscaal gedreven inkomensschuiven in de hand, wat economisch verstorend werkt. Het afschaffen van de marge in de gebruikelijkloonregeling zorgt voor meer neutraliteit ten opzichte van box 1, vermindert belastinguitstel en leidt op deze wijze tot een neutraler en minder verstorend belastingstelsel en een gelijkere behandeling van alle werkenden, zoals de Commissie Regulering van werk heeft geadviseerd.
Begroting	De budgettaire opbrengst (in € miljoen) bedraagt bij ingang in 2022:

2022	**2023**	**2024**	**2025**	**structureel**
802	753	702	650	212

Overig	Het afschaffen van de doelmatigheidsmarge heeft tot gevolg dat bij iedere dga die nu een (grote) marge hanteert het in aanmerking te nemen loon toeneemt. Afhankelijk van het marginale tarief in box 1 kan dit voor deze dga's een lastenverzwaring tot gevolg hebben. Daarnaast kan een hoger in aanmerking te nemen loon gevolgen hebben voor de inkomensafhankelijke bijdragen en regelingen.
Uitvoeringsaspecten	• De uitvoering van de gebruikelijkloonregeling is zowel voor belanghebbenden als de Belastingdienst een arbeidsintensief proces, zoals veel vooroverleg tusen belastingplichtige en de Belastingdienst. De eerdere verlaging van de doelmatigheidsmarge van 30% naar 25% heeft weinig verschil gemaakt in de uitvoerbaarheid. Afschaffing van de doelmatiheidsmarge zal de uitvoering ook niet minder arbeidsintensief maken. • Betreft een eenmalige jaaraanpassing in de systemen.

Tariefopstap in box 2	
Thema	Belasten (inkomen uit) aanmerkelijk belang
Doel	Voorkomen belastinguitstel in box 2 / Globaal evenwicht box 1 en box 2

Omschrijving van de maatregel

Introductie van twee schijven in box 2 met een basistarief van 27%[10] voor de eerste € 50.000 aan inkomsten per persoon en een tarief van 31% voor het meerdere. Hierdoor wordt de aanmerkelijkbelanghouder gestimuleerd om jaarlijks (een deel van) de jaarwinst uit te keren.

Achtergrond/rationale

- Een verschil tussen box 1-ondernemers en box 2-ondernemers is dat box 2-ondernemers (een deel van de) belasting pas betalen als zij winsten daadwerkelijk uitkeren. De IB-heffing in box 1 en de Vpb wordt wel jaarlijks betaald, terwijl de IB-heffing in box 2 pas plaatsvindt bij dividenduitkering of vervreemding van de aandelen. Dit geeft de ab-houder mogelijkheid om belastingbetaling in box-2 uit te stellen.
- De Commissie Regulering van werk adviseert een gelijke fiscale behandeling van alle werkenden. Ten aanzien van de dga adviseert de Commissie (het aandeel van de dga in) de winst van de vennootschap onmiddellijk en zo veel mogelijk als arbeidsinkomen te belasten. De maatregel gaat uitstel van belastingheffing tegen.
- Uit vpb-aangiften blijkt dat vennootschappen met 100% ab-houders de laatste jaren gemiddeld 22% van de beschikbare winst wordt uitgekeerd. Dit draagt bij aan vermogensopbouw in bv's door ab-houders, die in 2019 € 368 miljard bedraagt (bron: CBS).
- Er zijn logische, bedrijfseconomische motieven waarom een bv kiest om winst niet uit te keren. Het kan wenselijk zijn dat ondernemingen winst inhouden om de solvabiliteit en investeringscapaciteit te verhogen. Tegelijk wordt winstinhouding fiscaal gefaciliteerd. Zo kunnen dga's tussentijds lenen van de eigen bv om in privé over middelen te beschikken zonder box-2 belasting te betalen, en is de 'voorheffing' (het vpb-tarief) gedaald terwijl het uitstelbare deel van de belastingheffing (box 2) gestegen is in 2020 en 2021 tot 26,9%.
- Om tegenwicht te bieden aan de bestaande prikkels/faciliteiten is het daarom wenselijk de ab-houder aan te moedigen jaarlijks (een deel van) de winst in de bv uit te keren, in plaats van de winst bijvoorbeeld pas bij vervreemding van de aandelen in één keer te verzilveren.
- Een tariefopstapje in box 2 kan hieraan bijdragen. Het is daarbij wenselijk het opstaptarief niet teveel te laten verschillen. Een te groot verschil zorgt dat alleen nog winsten tot aan de inkomensgrens van het opstaptarief wordt uitgekeerd om een hoger belastingtarief te ontlopen.
- Een tariefopstap van 27% geldend vanaf een box 2-inkomen van € 50.000 en 31% voor het meerdere, maakt het voor ab-houders aantrekkelijker om jaarlijks dividend uit te keren en bijvoorbeeld niet alle winst pas bij verkoop van aandelen te verzilveren.
- Op deze manier komt de belastingheffing van de ab-houder over de tijd meer overeen met de werknemer en IB-ondernemer.

Effecten

Economie	De maatregel stimuleert een dga om jaarlijks winst uit te keren. Omdat het (fiscaal) minder aantrekkelijker wordt voor vennootschappen met ab-houders om winst in te houden, vermindert dit de arbitrage- mogelijkheden. Dit is in lijn met het advies van de Commissie Regulering van werk.
Begroting	De maatregel leidt incidenteel tot hogere winstuitkeringen. Dit betreft anticipatiegedrag. De budgettaire opbrengst bedraagt bij invoering 2023 en aankondiging in 2021 (x € miljoen):

2023	2024	2025	2026	struc
1000	-310	-80	40	210

Overig	De schijven gelden, net als de schijven in box 1, per persoon. Twee ab-houders of fiscale partners worden lager belast dan één ab-houder met hetzelfde vermogen als de partners in totaal. Er is vanuit gegaan dat

[10] Bij het fiche verhoging box 2 tarief is een uniform tarief van 30% tot 35% wenselijk in het licht van globaal evenwicht. Onderhavig betreft het voorstel een lager opstaptarief in te voeren om winstuitkering te bevorderen.

	fiscale partners de box-2-inkomsten vrijelijk onder elkaar mogen verdelen, net als onder de huidige regeling.
Uitvoeringsaspecten	Indien deze optie in samenhang wordt doorgevoerd met afschaffen lage Vpb-tarief blijft de 'totale' heffingsstructuur (Vpb + box 2) van de ab-houder bestaan uit 3 componenten. Zo niet, dan wordt de heffingsstructuur complexer. Er moet een nieuw tarief in de sytemen worden gebouwd. Dit vergt een beperkte IV-aanpassing.

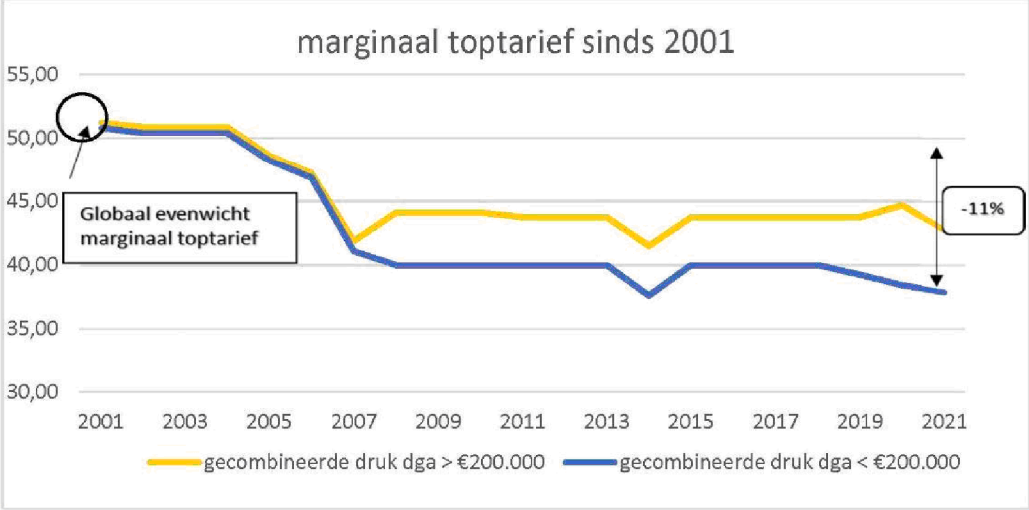
Verhoging box 2-tarief naar 30% of 35%	
Thema	Belasten (inkomen uit) aanmerkelijk belang
Doel	Globaal evenwicht tussen IB-ondernemers, dga's en werknemers

Omschrijving van de maatregel

Verhoging van het box 2-tarief naar 30% of 35%.

Achtergrond/rationale

- Een verhoging van het box 2-tarief draagt bij aan het herstel van het globale evenwicht tussen dga's, IB-ondernemers en werknemers.
- Veel ab-houders in Nederland zijn tevens werkzaam in de eigen vennootschap als werknemer. Het inkomen van deze directeur-grootaandeelhouder (dga's) bestaat daardoor zowel uit een arbeidscomponent (het loondeel dat correspondeert met de arbeidsinzet) als een kapitaalcomponent (de winstgerechtigdheid vanuit het aandeelhouderschap). Aangezien de arbeidscomponent hoger wordt belast dan de kapitaalcomponent, heeft een dga een fiscale prikkel om het arbeidsinkomen zo laag mogelijk in te schatten om zo een groter deel als kapitaalinkomen te kunnen kwalificeren.
- Het (gecumuleerde) marginale tarief van het kapitaalinkomen van de dga (Vpb + box 2) is sinds de invoering van Wet IB 2001 steeds verder gedaald, waardoor het marginale tarief over het kapitaalinkomen van de dga steeds verder onder het marginale tarief over het arbeidsinkomen van de werknemer is komen te liggen. De fiscale prikkel omhet inkomen zoveel mogelijk als kapitaalinkomen te kunnen kwalificeren is hierdoor toegenomen.
- In 2001 was zoals gezegd sprake van een globaal evenwicht in de gecumuleerde marginale tarieven, waarbij de gecombineerde druk van de dga over het kapitaalinkomen nagenoeg gelijk was aan de marginale druk over het arbeidsinkomen van de werknemer. Er was voor de dga toentertijd daarom weinig fiscale prikkel om arbeidsinkomen voor te doen als kapitaalinkomen. Door de dalende vpb-tarieven is een steeds groter verschil ontstaan tussen de belastingdruk op het arbeidsinkomen van de dga en het kapitaalinkomen. De steeds lagere vpb-tarieven gingen namelijk niet gepaard met een gelijktijdige verhoging van het box 2 tarief om het globaal evenwicht te behouden. Momenteel is het verschil in het marginaal toptarief tussen het kapitaalinkomen van een dga waarbij de vennootschap een winst tot € 245.000 (en per 2022 € 395.000) heeft behaald en het arbeidsinkomen van een werknemer 11,6 procentpunt waar dat in 2001 slechts 1 procentpunt bedroeg. Als het lage vpb-tarief wordt afgeschaft bedraagt het verschil nog 4,3 procentpunt.
- De Commissie Regulering van werk adviseert een gelijke fiscale behandeling van alle werkenden. Ten aanzien van de dga adviseert de Commissie (het aandeel van de dga in) de winst van de vennootschap onmiddellijk en zo veel mogelijk als arbeidsinkomen te belasten, en de fiscale prikkels rond het vaststellen van het arbeidsinkomen van de dga weg te nemen. Het verhogen van het box 2-tarief vermindert deze fiscale prikkels.
- Een verhoging van het box 2-tarief kan bijdragen om aan het herstel van het globaal evenwicht tussen de dga en de werknemer te herstellen.
- Aandachtspunt bij een verhoging van het box 2-tarief is dat dga's een grotere prikkel krijgen om belastingheffing in box 2 uit te stellen.

Effecten	
Economie	Een verhoging van het box 2-tarief leidt er toe dat het arbeidsinkomen en kapitaalinkomen van een dga gelijker wordt belast. Dit vermindert de prikkel tot fiscaal gedreven inkomensverschuiving tussen arbeidsinkomen en kapitaalinkomen bij de dga en draagt op deze wijze bij aan een neutraler en minder verstorend belastingstelsel. Dit is in lijn met het advies van de Commissie Regulering van werk. Tegelijkertijd kan een verhoging van het box 2-tarief fiscaal gedreven winstinhouding op de langere termijn vergroten. Een verhoging van het box 2-tarief zal de belastingdruk op het inkomen van de dga verhogen, wat een negatief effect kan hebben op investeringen.
Begroting	Een verhoging van het box 2-tarief leidt incidenteel tot hogere winstuitkeringen. Dit betreft anticipatiegedrag op de toekomstige hogere box 2-heffing. **Budgettaire opbrengst in € miljoen bij ingaan maatregel in 2023 en aankondiging in 2021**
Overig	Het grootste deel van de effecten van de onderhavige maatregel kan ook bereikt worden door het lage Vpb-tarief te verhogen of af te schaffen. Het verhogen/afschaffen van het lage Vpb-tarief heeft niet het nadeel van het uitlokken van meer uitstel.
Uitvoeringsaspecten	Betreft een parameterwijziging

Variant	2022	2023	2024	2025	2026	struc
tarief 30%	1670	-490	-104	70	110	350
tarief 35%	3660	-1230	-270	200	440	920

Invoering forfaitair rendement box 2	
Thema	Belasten (inkomen uit) aanmerkelijk belang
Doel	Voorkomen belastinguitstel in box 2

Omschrijving van de maatregel

Voorheffing van jaarlijks 4% van het vermogen van de vennootschap. Aan het eind (bij verkoop) moeten alleen de werkelijk behaalde inkomsten belast zijn en dient er dus verrekening plaats te vinden (voorstel Commissie Van Dijkhuizen).

Achtergrond/rationale

- Een verschil tussen box 1- en box 2-ondernemers is dat box 2-ondernemers (een deel van de) belasting pas betalen als zij winsten in privé ontvangen. De IB-heffing in box 1 en de Vpb wordt wel jaarlijks betaald, de IB-heffing in box 2 pas bij dividenduitkering of vervreemding van de aandelen. De Commissie Van Dijkhuizen en ook de Commissie Borstlap adviseert jaarlijks inkomen in aanmerking te nemen bij de ab-houders.
- Een jaarlijkse (minimum-)heffing in box 2 draagt bij aan het evenwicht tussen box 1- en box 2-ondernemers. Tevens zorgt een jaarlijkse forfaitaire (voorheffing) in box 2 dat het minder interessant wordt om box 3-vermogen te beleggen in de vennootschap, waardoor er ook meer evenwicht tussen box 2 en box 3 ontstaat.
- Het voorstel van Van Dijkhuizen werkt als volgt: het inkomen in box 2 wordt ten minste gesteld op een percentage van het fiscale eigen vermogen van de vennootschap waarin de aandelen worden gehouden. In het geval het daadwerkelijk uitgekeerde dividend lager is dan het forfaitaire rendement, wordt het verschil bij de verkrijgingsprijs opgeteld, zodat bij vervreemding geen dubbele heffing plaatsvindt. Over de levensloop verandert de lastendruk in beginsel dus niet.
- Een soortgelijke regeling is binnen het box 2-stelsel bekend voor de vrijgestelde beleggingsinstellingen.[11]
- Met de sterke politieke en maatschappelijke wens om voor box 3 van de forfaitaire benadering af te stappen is het wellicht niet het meest voor de hand liggend om een forfaitair rendement in box 2 in te voeren. Het gaat hier overigens wel om een forfaitaire voorheffing.
- Ook is de vraag hoe moet worden omgegaan met negatief eigen vermogen.
- Aan het inhouden van winst kan verder een fiscaal motief ten grondslag liggen (belastinguitstel), maar ook een bedrijfseconomisch motief (reserverings- en/of investeringsfunctie). Een onderscheid maken naar functie van ingehouden winst druist tegen de werking van de Vpb in, waarin vennootschappen worden verondersteld hun onderneming te drijven met behulp van hun hele vermogen.
- Omdat de grondslag van het forfaitair rendement het eigen vermogen van een vennootschap betreft, vormt deze heffing een incentive om de onderneming met zo min mogelijk eigen vermogen vorm te geven dan wel vanuit privé te financieren (terbeschikkingstelling). Deze gedragseffecten leiden tot een lagere grondslag.
- Eventueel kan ook een andere grondslag dan het fiscale eigen vermogen worden genomen. Indien de werkelijke waarde van de onderneming waarover het forfaitaire rendement in aanmerking wordt genomen, dan zal de waardebepaling zeer complex worden. De aandelen worden namelijk veelal gehouden door één of een zeer beperkt aantal aandeelhouders en zelden verkocht waardoor een transactie met een derde vaak niet voorhanden is. Dit zal in de praktijk ook tot veel discussie leiden. De vaststelling van de winst van de vennootschap(pen) is daarbij veelal nog niet afgerond ten tijde van het doen van de aangifte inkomstenbelasting (het boekjaar is mogelijk wel afgerond, maar het opstellen van de jaarcijfers duurt veelal langer), waardoor het nog complexer is de waarde van de aandelen vast te stellen. Ook dient te worden bezien hoe om te gaan met verschillende typen/soorten aandelen.
- Indien een aanmerkelijkbelanghouder enkel een stemrecht heeft of een beperkt winstrecht dringt zich de vraag op of eenzelfde rendement in aanmerking moet worden genomen en

[11] Aan de vrijgestelde beleggingsinstelling zijn strikte voorwaarden verbonden. Door deze voorwaarden zijn enkele nadelen van de forfaitaire heffing die hierna zijn beschreven niet van toepassing op de vrijgestelde beleggingsinstelling.

<table>
<tr><td colspan="2">over welke waarde, aangezien de waarde van de vennootschap immers niet volledig toe te rekenen is aan de aandeelhouder.
• Indien de ab-houder een aanmerkelijk belang heeft in een vennootschap met deelnemingen, moet de consolideerde waarde van het concern als grondslag worden genomen. Verschillende aannamen dienen te worden gemaakt, zoals de wijze waarop deelnemingen worden gewaardeerd, hoe om moet worden gegaan met buitenlands vermogen, op welke wijze deelbelangen worden meegewogen in de waarde van de aandelen etc.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Effecten</td></tr>
<tr><td>Economie</td><td>De huidige situatie maakt het drijven van een onderneming in box 2 door belastinguitstel bij hogere winsten fiscaal aantrekkelijker dan ondernemen in box 1. Wanneer deze keuze fiscaal gedreven is, heeft dat effecten op de allocatie van de arbeidsmarkt en de productiviteit van de economie als geheel. Met deze maatregel gaan ondernemers in box 2 een deel van de box 2-belasting eerder betalen waardoor er minder sprake is van afstel</td></tr>
<tr><td>Begroting</td><td>De maatregel bewerkstelligt dat op eerder moment heffing plaatsvindt en betreft dus geen additionele heffing. In de structurele situatie treedt alleen een budgettaire opbrengst op in situaties die nu zouden leiden tot afstel.
De budgettaire opbrengst bedraagt (x € miljoen):
<table>
<tr><th>2022</th><th>2023</th><th>2024</th><th>2025</th><th>struc</th></tr>
<tr><td>850</td><td>810</td><td>769</td><td>729</td><td>43</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Overig</td><td></td></tr>
<tr><td>Uitvoeringsaspecten</td><td>Deze maatregel (nieuwe heffing) maakt het stelsel complexer en vergt handhavingscapaciteit omdat belastingplichtigen vaker zullen verzoeken tot vaststelling van de verkrijgingsprijs.
Deze maatregel gaat gemoeid met zeer omvangrijke systeemwijzigingen met de daarbij behorende complexiteit, doorlooptijd en kosten</td></tr>
</table>

23 Formatievragen klimaat (incidenteel/structureel en 2030/2050)

1) *Voor welk deel van de investeringen in klimaat kun je onderscheiden dat deze incidenteel zijn? Voor welk deel structureel?*

- Bij maatregelen die in het kader van de klimaattransitie worden genomen is het niet eenvoudig een eenduidig onderscheid te maken tussen incidenteel en structureel. Structureel in de CPB-zin van het woord betekent 'voorbij de meerjarenperiode' (2026). De klimaattransitie vergt een fundamentele 'ombouw' van zowel de energie-infrastructuur als het energieverbruik in de samenleving (woningen, ondernemingen, mobiliteit). Beleid en kosten bestrijken decennia en klimaatinvesteringen lopen door tot (vaak ver) na de kabinetsperiode, dus zijn niet incidenteel in die zin.
- Een belangrijk deel van de klimaatopgave ligt **na 2030**, aangezien de CO2-reductie na 2030 (vooralsnog 49%) nog bijna moet verdubbelen richting 2050 (95%). De jaarlijkse kosten na 2030 zijn zeer onzeker, maar mogelijk nog hoger dan de kosten tot 2030, aangezien het laaghangende fruit al is geplukt. Ook **na 2050** zullen er nog verdere klimaatkosten zijn, door bijvoorbeeld technologische ontwikkelingen en vernieuwing van infrastructuur. Dat maakt het prudent om aan te nemen dat klimaatbeleid vraagt om een structurele inzet.
- Gegeven bovenstaande is het lastig klimaatmaatregelen als incidenteel te classificeren, voor een onderscheid naar de looptijd van verschillende kosten kun je kijken naar de **aard van uitgaven**:
    - Investeringssubsidies voor specifieke **duurzame energie-infrastructuur** binnen afzienbare termijn zijn in principe afgebakende eenmalige middelen (bijv. aanleg van een specifiek netwerk), er van uitgaande dat onderhoudskosten niet direct door het Rijk worden betaald. Met de kanttekening dat ook na 2030 nog substantiële investeringen nodig zullen zijn, bijv. als gevolg van nieuwe technologieën en potentieel onderhoudskosten.
    - Subsidies voor **opwek van nieuwe schone energiedragers** zijn niet eenmalige uitgaven, maar wel met een tijdelijk karakter – de subsidie is alleen bedoeld totdat de kosten van een energiebron genoeg zijn gedaald, geholpen door normering/beprijzing van vervuilende alternatieven (cf. de huidige SDE++). Welke huidige en toekomstige energiebronnen subsidie behoeft is onduidelijk, ook hier geldt dat een duidelijk eindpunt niet goed te geven is. Ter illustratie: gegeven de lange looptijd van subsidies lopen de daadwerkelijke uitgaven voor de SDE++ nog door tot na 2040, ook als over een paar jaar wordt gestopt met openstelling.
    - (Een maatregel die duidelijk wel als incidenteel zou kunnen worden geclassificeerd is de uitkoop van boeren, maar dit valt onder stikstofbesluitvorming)
    - **Uitvoeringskosten** voor Rijk en gemeenten zijn zeer langjarig, want hangen samen met de duur van de energietransitie (bijv. extra toezicht, vergunningsverlening, voorlichting). Ook subsidies voor de **gebouwde omgeving** zijn zeer langjarig**:** dit zijn meer reguliere subsidies, die ook na 2030 nog nodig zullen zijn om de gebouwde omgeving uiteindelijk (bijna) klimaatneutraal te krijgen.
    - **Fiscale maatregelen**, zoals wijzigingen van tarieven of grondslagen, worden in beginsel altijd structureel geboekt. Ten aanzien van fiscale stimulering voor mobiliteit is de samenhang met (Europese) normen van belang, zoals de verplichte datum voor nieuwverkoop. Hier zijn autonome grondslagerosies binnen de mobiliteitsbelastingen en beleidsmatige lasten nauw met elkaar verbonden. Als er alleen nog elektrische auto's worden verkocht is er geen subsidie meer nodig; de Europese plannen (Fit for 55) voorzien een verbod daarop in 2035, al is Nederland voorstander van dit verschuiven naar 2030.
    - NB: Maatregelen die na de kabinetsperiode doorlopen worden door het CPB in beginsel structureel ingeboekt. Uitzondering zijn maatregelen die naar hun aard niet anders dan incidenteel kunnen zijn zoals sluiten kolencentrales of terugdringen veestapel. Deze uitzondering geldt niet voor maatregelen die weliswaar afgebakend zijn, maar deel uitmaken van zeer langjarig beleid (zoals een infrastructuurproject, of verduurzaming van gebouwen).

2) *Welk deel van de investeringen die worden voorzien op klimaat is nodig voor doelstellingen 2030 en welk deel voor doelstellingen 2050?*

- Ook dit is geen binair onderscheid. Sommige maatregelen zijn evident nodig voor de 2030-doelen, maar ook nuttig richting 2050. Omgekeerd zijn er ook investeringen die deels

bijdragen aan de doelen in 2030, maar randvoorwaardelijk zijn voor de doelen van 2050 (zoals energie-infrastructuur). De verhouding tussen 2030 en 2050 hangt ook af van beleidskeuzes: ambitieuze doelen voor bijv. de industrie/waterstof in 2030 leiden tot een grotere opgave in dat jaar i.p.v. 2050.

- In het pakket in het rapport-Van Geest is voor de **opwek van nieuwe energiedragers** € 15 mld cumulatief tot 2030 geboekt en voor investeringen in **infrastructuur** € 5 mld cumulatief tot 2030. Mogelijk is meer nodig voor infra, afhankelijk van beleidskeuzes, zoals de ambitie voor bepaalde technologiëen en de kostenverdeling tussen de private sector (via hogere tarieven) en de overheid. Na 2030 zullen ook nog middelen nodig zijn. Deze investeringen in infrastructuur en subsidies voor de vroege fase-opschaling dragen beperkt bij aan de Europese en nationaal gestelde CO2-doelen voor 2030, maar zijn wel randvoorwaardelijk voor de energietransitie naar 2030 en verder naar 2050.
- De **overige nodige middelen tot 2030** (los van infra en nieuwe energie, dus voor gebouwde omgeving, mobiliteit, uitvoeringskosten etc.) kosten echter meer. Het 55%-pakket uit het rapport van de Studiegroep Van Geest bevat de volgende kosten en opbrengsten:
    - extra uitgaven en fiscale stimulering kosten tot 2030 ca. € 3,5 mld per jaar; dit is exclusief kosten voor nieuw energiedragers en infrastructuur, maar inclusief een post voor uitvoeringskosten;
    - € 1,1 mld per jaar opbrengsten als gevolg van noodzakelijke beprijzingsmaatregelen.
    - Per saldo leidt dit tot 2030 tot ca. € 2,4 mld per jaar aan kosten (nl. 3,5 mld – 1,1 mld).
- Ook heeft het Studiegroeprapport additionele dekkingsopties binnen klimaat in kaart gebracht van €3,8 mld per jaar om deze kosten te dekken (extra verhoging EB, een taakstellende verhoging van de mrb en een taakstellende verhoging van de vliegbelasting).
- NB. dit is een ruwe optelsom, de precieze kosten zijn afhankelijk van vormgeving/beleidskeuzes.
- Om de doelen voor 2030 te kunnen halen zijn normerings- en beprijzingsmaatregelen onmisbaar, anders wordt het aantal Mton CO2-reductie nooit gehaald.

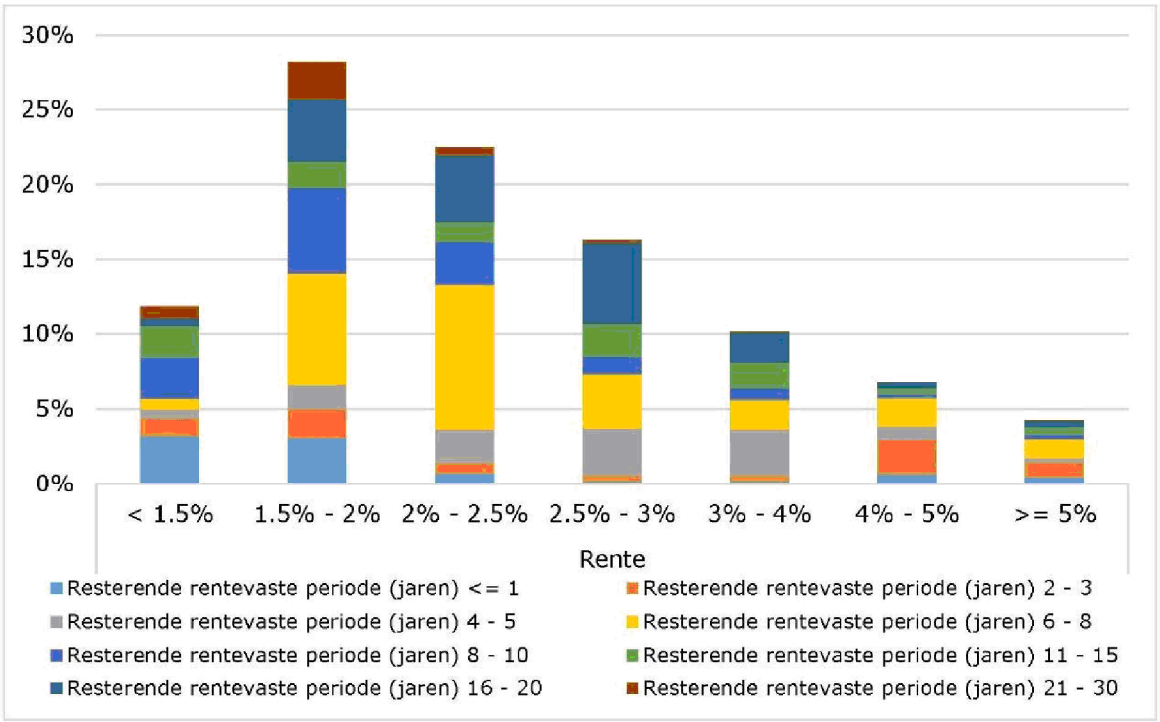
Hypotheken: hoe ziet de verdeling van mensen met rentevaste periodes eruit? Hebben we cijfers over hoeveel mensen nu nog met een langlopende hypotheek zitten met hoge rentepercentages?

Onderstaande cijfers zijn afkomstig uit de *Residential Real Estate* data van De Nederlandsche Bank (DNB). In totaal zijn in deze database ca. 5,2 miljoen leningen opgenomen verdeeld over ongeveer 2,6 miljoen huishoudens. Gemiddeld heeft een huishouden ongeveer 2 hypotheekleningen, bijvoorbeeld een aflossingsvrije lening en een annuïtaire lening of een lening met een rentevaste periode van 5 jaar en een rentevaste periode van 20 jaar. Hieronder wordt de data weergegeven voor de afzonderlijke leningen, en niet op huishoudniveau.

NB1: onderstaande cijfers zijn op aantallen, er is dus geen rekening gehouden met de hoogte van de lening (een gewogen rente). De hogere rentes zijn meestal van toepassing op leningen die nog van voor de crisis zijn, toen huizenprijzen lager waren en kapitaalmarkrentes hoger. Vanwege de lagere huizenprijzen gingen huishoudens toen vaker een lening aan met een lagere schuld. Een lening met een resterende rentevaste periode van meer dan 10 jaar en een rente van meer dan 5% hoeft dus niet per se problematisch te zijn, als het om een relatief lage schuld gaat of om een relatief kleine lening t.o.v. de totale hypotheekschuld van een huishouden.

NB2: in de dataset van DNB is alleen data opgenomen van hypotheken die door banken zijn verstrekt, en niet van hypotheken verstrekt door verzekeraars, pensioenfondsen en regiepartijen. Het marktaandeel van deze partijen is sinds het einde van de crisis – toen de rentes al dalende waren – in rap tempo gegroeid. Zij hebben op dit moment ca. een derde van de totaal uitstaande hypotheekschuld op de balansen staan. Over de hele populatie hypotheken zal het aandeel hypotheken met een hoge rente hierdoor dus iets lager liggen.

Figuur 1. Aandeel leningen: rente (%) en rentevaste periode (jaren)

Tabel 1. Aantal leningen: stand in 2021 (K2)

Resterende rentevaste periode (jaren)	Rente							
	< 1.5%	1.5% - 2%	2% - 2.5%	2.5% - 3%	3% - 4%	4% - 5%	>= 5%	Totaal
<= 1	166.995	159.627	37.141	9.208	8.173	34.316	24.150	439.610
2 - 3	63.826	101.190	38.316	20.552	22.984	121.995	52.398	421.261
4 - 5	27.826	83.665	113.657	164.564	158.755	43.900	15.673	608.040
6 - 8	39.236	391.406	506.134	189.189	103.807	99.498	66.336	1.395.606
8 - 10	142.294	294.635	148.785	58.359	40.642	12.040	14.361	711.116
11 - 15	109.110	91.280	67.474	114.456	89.136	22.501	25.582	519.539
16 - 20	24.475	217.030	230.853	282.381	100.632	18.604	21.320	895.295
21 - 30	42.170	132.544	30.288	10.498	5.554	1.029	3.524	225.607
	615.932	1.471.377	1.172.648	849.207	529.683	353.883	223.344	5.216.074

Tabel 2. Aandeel leningen: stand in 2021 (K2)

Resterende rentevaste periode (jaren)	Rente							
	< 1.5%	1.5% - 2%	2% - 2.5%	2.5% - 3%	3% - 4%	4% - 5%	>= 5%	Totaal
<= 1	3,2%	3,1%	0,7%	0,2%	0,2%	0,7%	0,5%	8,4%
2 - 3	1,2%	1,9%	0,7%	0,4%	0,4%	2,3%	1,0%	8,1%
4 - 5	0,5%	1,6%	2,2%	3,2%	3,0%	0,8%	0,3%	11,7%
6 - 8	0,8%	7,5%	9,7%	3,6%	2,0%	1,9%	1,3%	26,8%
8 - 10	2,7%	5,6%	2,9%	1,1%	0,8%	0,2%	0,3%	13,6%
11 - 15	2,1%	1,7%	1,3%	2,2%	1,7%	0,4%	0,5%	10,0%
16 - 20	0,5%	4,2%	4,4%	5,4%	1,9%	0,4%	0,4%	17,2%
21 - 30	0,8%	2,5%	0,6%	0,2%	0,1%	0,0%	0,1%	4,3%
	11,8%	28,2%	22,5%	16,3%	10,2%	6,8%	4,3%	100,0%

Vraag: Zijn er nog additionele middelen nodig naar aanleiding van de overstromingen in Limburg jl. zomer voor waterveiligheid?

1. Waterveiligheid: Deltafonds en beleidstafel

- Het Deltafonds vormt het financiële fundament onder het Deltaprogramma en voorziet in middelen voor bescherming tegen overstromingen en zorgt voor voldoende zoetwater. Er is sprake van adaptief beleid en stapsgewijs besluitvormen, gekoppeld aan langjarige programmering. Elke zes jaar vindt een herijking plaats van de deltabeslissingen en regionale strategieën, eerstvolgende moment is 2026. Het kabinet besluit mede op basis van adviezen van de Deltacommissaris. In het Deltaprogramma wordt de komende jaren fors geïnvesteerd in waterveiligheid (cumulatief ca. 2,8 miljard t/m 2026 (95% juridisch verplicht); zie tabel 1). Deze middelen zijn bestemd voor het lopende Hoogwaterbeschermingsprogramma en worden medegefinancierd door de waterschappen.
- In reactie op de hevige regenval en overstromingen heeft de minister van IenW een beleidstafel wateroverlast en hoogwater ingesteld om lessen te trekken uit de situatie in Limburg en om ons beter voor te bereiden op de gevolgen van extreme neerslag. De beleidstafel streeft er naar binnen enkele maanden met de eerste voorstellen te komen, waarbij zoveel mogelijk gebruik zal worden gemaakt van bestaande trajecten en structuren. Het is verstandig de uitkomsten van de beleidstafel af te wachten alvorens inhoudelijke concrete besluiten te nemen over (aanvullende) maatregelen tegen wateroverlast.
- De gemeenten in Limburg, Waterschap Limburg en Provincie Limburg hebben deze week een plan om ernstige wateroverlast, zoals afgelopen zomer in de provincie Limburg te voorkomen, aangeboden aan de Minister van IenW. Hun doel is om de doelstellingen omtrent waterveiligheid voor 2050 al versneld in 2035 te halen. Het gaat om 1,2 miljard euro in totaal, waarvan 50% voor waterveiligheid en 50% voor klimaatadaptatie, waar het Rijk een bijdrage aan zou moeten leveren. Dit plan is nog niet gevalideerd, moet nog verder worden uitgewerkt en zal worden betrokken in de gesprekken aan de beleidstafel.
- Voor een eventuele intensivering kan gedeeltelijk dekking gevonden worden in de bestaande investeringsruimte. De investeringsruimte op het Deltafonds betreft thans in totaal netto ca. 0,3 miljard euro (in de jaren 2034-2035), en wordt jaarlijks met ca. 0,3 miljard euro aangevuld (achteraan het fonds). De IR wordt gebruikt voor het afdekken van project overstijgende risico's en tegenvallers, maar ook voor nieuwe opgaven en beleidswensen. Integrale weging is nodig.
- Indien de formerende partijen aanvullend willen intensiveren t.b.v. het waterveiligheids- en klimaatadaptatiebeleid, dan ligt het voor de hand dit te doen door extra middelen beschikbaar te stellen voor het Deltafonds t.b.v. nader te bepalen maatregelen wateroverlast en hoogwater Zo kan op basis van advies van specialisten een onderbouwde keuze gemaakt worden voor de beste inzet.
- IenW stelt voor de integrale opgave klimaatverandering / waterkwaliteit incidenteel tot 990 miljoen euro nodig te hebben, en struc. ca. 500 miljoen euro. Tevens wijst IenW erop dat de vrije ruimte maar 1 keer ingezet kan worden, aanwending moet daarom bezien worden in samenhang met instandhoudingsopgave.
- De Deltacommissaris adviseert t/m 2026 4x 200 miljoen euro incidenteel en daarna 100 miljoen euro structureel te investeren in het Deltafonds. Daarnaast is zijn voorstel 600 miljoen euro (50% van de 1,2 miljard euro) voor het door de regio voorgestelde fonds Limburg vanuit het Rijk te financieren en aanvullend middelen te reserveren voor maatregelen hoogwater. Een bedrag is niet genoemd.
- Financiën heeft de onderbouwing van de bedragen van IenW en de Deltacommissaris in de beperkte tijd niet kunnen toetsen.

Tabel 1: Budgettaire gevolgen uitvoering art. 1 Investeren in waterveiligheid (bedragen x € 1.000)

	2022	2023	2024	2025	2026
Uitgaven	568.377	702.948	623.351	365.482	516.203

2. Schadeafhandeling overstroming Limburg

- N.a.v. de hevige regenval en overstromingen in Limburg is een regeling opgetuigd onder de wet tegemoetkoming schade bij rampen (Wts), waar particulieren en ondernemers aanspraak op kunnen maken ter compensatie van hun schade. Hiervoor is 100 miljoen euro gereserveerd in de begroting van JenV voor 2021, en 200 mln. voor 2022. De regeling is inmiddels in uitvoering bij RVO. Deze kosten worden generaal gedekt en de omvang is nog onbekend omdat het proces van taxatie van de schade nog in volle gang is.
- Daarnaast zijn RWS en ProRail gecompenseerd voor de door hun gemaakte kosten over 2021 en zijn kosten voor 2022 in beeld. Er zijn tot slot afspraken gemaakt over generale dekking van eventuele kosten bij gemeenten en andere departementen die nog in beeld gebracht worden, en er lopen nog gesprekken over eventuele aanvullende regelingen (voor uiterwaarden en omzetderving). Hier is nog niet toe besloten.

Natuur Caribisch Nederland 10 november 2021

Vraag:

In navolging van uw eerdere antwoord op de vraag wat de kosten zijn van het beschermen van de natuur van Caribisch Nederland, zowel boven als onder water, op een gelijk niveau als in Europa, ontvangen we graag een reële reeks die deze kabinetsperiode effectief besteed kan worden, met daarbij een onderbouwing en uitsplitsing van deze reeks.

Antwoord:

Met de uitvoering van het Natuur en milieubeleidsplan Caribisch Nederland 2020-2030 is reeds gestart. Hiervoor is vanuit het Rijk en openbaar lichaam in de periode tot 2025 een bedrag van 41 mln. beschikbaar gesteld (verhouding financiering Rijk / openbare lichamen ca. 60%/40%). Voor de uitvoering van de eerste fase (tot 2025) is resteert een tekort van circa 36 mln. Onderstaande tabel geeft een reële reeks waaraan in de eerste fase van het NMBP (2020-2025) effectief besteed kan worden. De reeks kan als envelop op de Aanvullende Post worden gezet zodat nadere uitwerking kan plaatsvinden. Ook kan verkend worden of en zo ja hoeveel openbare lichamen zelf kunnen bijdragen aan de verdere uitvoering van de eerste fase.

Activiteiten NMBP fase 1 2020-2024	2022	2023	2024	TOTAAL
Uitvoeringscapaciteit	1	1	1	3
Versterking beheer natuurparken	5	5		10
Afvalwaterbeheer			5	5
Afvalbeheer			5	5
Koraalherstel		1	1	2
Intensivering verwijdering loslopende dieren	0,5	2	1,5	4
Versterking handhaving	0,3	0,3	0,3	0,9
Duurzame landbouwontwikkeling	1	0,5	0,5	2
Duurzame visserij	0,1	0,1	0,1	0,3
Adaptatie klimaatverandering oa afstroming	0,5	1,5	1,5	3,5
Totaal	8,4	11,4	15,9	35,7

27 [Vraag fiscale maatregelen klimaat 4 november 2021]

Een overzicht van de fiscale maatregelen binnen het klimaatdomein die ook doelbereik hebben én maatregelen die nog als dekking gezien kunnen worden.

Antwoord

- Bovenop klimaatinvesteringen, subsidies en normen zijn ook fiscale klimaatmaatregelen noodzakelijk om de nationale klimaatdoelen te behalen.
- Binnen maatregelen die meetellen voor het doelbereik in Nederland kan een onderscheid worden gemaakt tussen beprijzingsmaatregelen en fiscale stimulering. Daarnaast zijn er dekkingsmaatregelen binnen het klimaatdomein die wel leiden tot CO_2-winst maar niet meetellen voor het doelbereik in Nederland (vliegbelasting en consumptiebelasting vlees).
- Onderstaande tabel geeft een overzicht van de mogelijke fiscale klimaatmaatregelen en is zoveel mogelijk gebaseerd op het 55%-maatregelenpakket (variant B) van Bestemming Parijs (van Geest). Waar is afgeweken van variant B van van Geest (maar bijv. uit groslijst komt) is dit in de tabel en toelichting aangegeven. Een andere maatvoering is mogelijk. Hoewel effectief vanuit oogpunt van vergroening, kan een deel van de maatregelen mogelijk een negatief effect hebben op de concurrentiepositie van bedrijven ten opzichte van het buitenland.
- De tabel geeft een grove indicatie van het CO_2-effect en budgettair belang van de maatregelen. Een verdere invulling is nodig, en een klimaatpakket zal opnieuw in samenhang moeten worden doorgerekend op CO_2-effecten en budgettaire effecten. De CO2-winst per maatregel kan dan ook niet zonder meer bij elkaar worden opgeteld omdat maatregelen interacteren met andere maatregelen binnen het pakket.
- Per maatregel is het startpunt van de budgettaire reeks gebaseerd op een eerste inschatting van de invoeringstermijn (inclusief benodigde tijd voor de wetgeving). Ook de uitvoerbaarheid van bepaalde fiscale maatregeling moet nader worden onderzocht , daarbij zal bij nieuwe heffingen ook onderzocht moeten worden welke uitvoerders deze regeling gaan uitvoeren. Het definitieve oordeel over de uitvoerbaarheid door de Belastingdienst verloopt via een uitvoeringstoets, dat traject vindt in beginsel plaats in de fase dat de wetgeving in concept gereed is.
- De budgettaire opbrengst van de beprijzingsmaatregelen kan worden aangewend om de klimaatuitgaven (deels) te dekken, maar er kan ook voor worden gekozen om de lasten elders via de belastingen te verlichten (bijvoorbeeld lagere lasten op arbeid), andere intensiveringen te dekken of de overheidsschuld te verlagen. Het is wel van belang om de communicatie over de gevolgen van klimaatbeleid voor de lasten van burgers en bedrijven consistent te laten zijn met de genomen beprijzingsmaatregelen.
- Onderstaande tabel ziet primair op maatregelen die bijdragen aan het doelbereik van CO2-reductie in Nederland. Uiteraard dienen deze maatregelen ook in samenhang te worden bezien met andere doelen ten aanzien van bijvoorbeeld stikstof, luchtkwaliteit en waterkwaliteit.
- In de toelichting staat een korte beschrijving per maatregel.

Tabel 1: overzicht fiscale maatregelen klimaat

	Maatregel per sector	Onderdeel formatie (ja, onderwerp van gesprek/onzeker, ontbreekt)	CO_2-impact NL 2030	2023	2024	2025	2030/struc	cum 2023-2030
Elektriciteitssector (ETS)								
	-		-	-	-	-	-	-
Industrie en circulaire economie (ETS & NON-ETS)								
1a	Aanscherpen CO_2-heffing industrie	Onderwerp van gesprek/onzeker	4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
1b	(alternatief/additioneel 1a) Vlakke CO_2-heffing industrie met 10 euro/ton CO_2, (uit groslijst v Geest)	Onderwerp van gesprek/onzeker	0,5-2	€ 500	€ 479	€ 458	€ 350	€ 3.405
2	Tariefstructuur energiebelasting EB minder degressief maken	Ontbreekt	0,5	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 4.000
3	Afschaffen vrijstellingen EB – mineralogische en metallurgische procedés	Onderwerp van gesprek/onzeker	<0,5	-	€ 78	€ 78	€ 79	€ 551
Gebouwde omgeving								
4a	Verhoging energiebelasting tarief 1e schijf gas (8 ct) –	Ontbreekt	0,5	€ 800	€ 800	€ 800	€ 800	€ 6.400
4b	(alternatief 4a) Schuif energiebelasting 1e schijf gas (+10,46 ct) en elektriciteit (-5,23 ct) (uit groslijst v Geest)	Ontbreekt	1,9	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Mobiliteit								
5a	Betalen naar gebruik (voor hele wagenpark)	Onderwerp van gesprek/onzeker	0 (4 na 2030)	-	-	-	€ 0	€ 0 (excl. Invoerings-kosten)
5b	MRB Plus (alternatief voor BNG (5a)) – invoeringstermijn moet nader worden onderzocht)	Onderwerp van gesprek/onzeker	0 - 4 (na invoering, nader onderzoek nodig)	-	-	-	€ 0	€ 0
6a	Stimulering EV vanaf 2025 via normeren, beprijzen en subsidiëren	Onderwerp van gesprek/onzeker	Ca. 2 (2,6 bij dekking via mrb)	€ -7	€ -32	€ -88	€ -1.399	€ -5.893
	MRB (gewichtscorrectie voor EV)			*€ -1*	*€ -3*	*€ 1*	*€ -306*	€ -1.088
	BPM personenauto (CO_2-grondslag en 30% verhoging tot 2030)			*€ -4*	*€ -22*	*€ -58*	*€ -323*	€ -2.070
	Verlaagd bijtellingspercentage EV (17% in 2025-26 - 18% in 2028-30)			-	-	*€ -22*	*€ -165*	€ -490
	Derving accijns benzine			*€ -1*	*€ -7*	*€ -11*	*€ -648*	€ -2.044
	Derving accijns diesel			-	-	-	*€ -27*	€ -96
	Energiebelasting - elektriciteit			*€ 1*	*€ 4*	*€ 7*	*€ 167*	€ 545
	Subsidie particulieren (uitgavenkant)			*€ -2*	*€ -4*	*€ -4*	*€ -97*	€ -469